

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 23 lipca 2024 r.

DIH-3.707.90.2024.JS

DECYZJA DIH-3.94.2024

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 312), po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Zbigniewa Stanka prowadzącego działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej Firma Handlowo-Ustugowa „CESTA” w Krakowie, od decyzji nr 47/2024 Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z 11 czerwca 2024 r. (sygn. WN.8361.169.2024), na mocy której solidarnie na przedsiębiorców: Zbigniewa Stanka oraz Stanisławę Stanek prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej Firma Handlowo-Ustugowa „CESTA” w Krakowie, nałożono karę pieniężną w wysokości 800 zł (słownie: osiemset złotych), wynikającą z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168), za niewidocznienie cen jednostkowych, co stanowiło naruszenie obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 ww. ustawy, **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

Pismem z 27 marca 2024 r., na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236), zwanej dalej „*Prawem przedsiębiorców*”, Małopolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej, zwany dalej również „Małopolskim WIIH”, zawiadomił przedsiębiorców: ..., zwanych dalej również „stroną” lub przedsiębiorcami, o zamiarze wszczęcia kontroli w zakresie przestrzegania przepisów m.in. ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168), zwanej dalej „ustawą o informowaniu o cenach”. Przedmiotowe zawiadomienie zostało doręczone jednemu z przedsiębiorców 27 marca 2024 r.

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 11 i 25 kwietnia 2024 r. przez inspektorów reprezentujących Małopolskiego WIIH, w sklepie spożywczym należącym do stron,

sprawdzono prawidłowość informowania o cenach znajdujących się w ofercie handlowej 279 losowo wybranych produktów stwierdzając, że przy 25 z nich brakowało uwidocznionej informacji o cenie jednostkowej, co stanowiło naruszenie wymagań art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 3 oraz § 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz.U. z 2022 r. poz. 2776), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie uwidaczniania cen”. Kontrola została przeprowadzona w obecności jednego z przedsiębiorców.

Podczas kontroli przedsiębiorca podjął dobrowolne działania naprawcze mające na celu uzupełnienie brakujących cen jednostkowych.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z 25 kwietnia 2024 r. (nr akt kontroli: WN.8361.169.2024). Do protokołu kontroli strona nie zgłosiła uwag w przewidzianym ustawowo terminie.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z 14 maja 2024 r., na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572), zwanej dalej „Kpa”, Małopolski WIIH zawiadomił strony o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej, na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, z tytułu niewidocznienia w miejscu sprzedaży detalicznej cen jednostkowych towarów, a jednocześnie poinformował je o przysługującym prawie do czynnego udziału w postępowaniu. Ponadto, w piśmie tym wezwał je do przedłożenia dokumentów zawierających informacje na temat wielkości obrotów i przychodu za rok 2023. Pismo to doręczono stronom w dniu 15 maja 2024 r. Strony nie skorzystały z przysługujących im uprawnień.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr 47/2024 z dnia 11 czerwca 2024 r. (sygn. WN.8361.169.2024), Małopolski WIIH nałożył solidarnie na przedsiębiorców karę pieniężną w wysokości 800 zł (słownie: osiemset złotych), na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, z tytułu naruszenia obowiązku uwidaczniania cen jednostkowych towarów. Decyzja ta została doręczona stronie w dniu 14 czerwca 2024 r.

W dniu 27 czerwca 2024 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej również „Prezesem UOKiK” lub „organem drugiej instancji”, otrzymał za pośrednictwem Małopolskiego WIIH, złożone przez stronę pismo z 17 czerwca 2024 r. zawierające odwołanie od ww. decyzji, w którym strona wniosła o uchylenie w całości wymierzonej kary. Podkreśliła, że nieprawidłowości wystąpiły jedynie w przypadku cen jednostkowych dla 25 towarów na 279 sprawdzonych tj. w przybliżeniu 9% towarów. Strona wskazała, że brakujące ceny zostały natychmiast uzupełnione. Strona zaznaczyła, że sklep spożywczy - mały osiedlowy punkt - prowadzi od 1991 r. i zatrudnia 2 osoby. Z uwagi na trudną sytuację na rynku zmuszona została zakończyć działalność, a zamknięcie sklepu nastąpi 31 lipca br. Zdaniem strony wysokość kary jest zbyt wysoka do stwierdzonych nieprawidłowości. Strona stwierdziła, że klienci byli poinformowani o cenach towarów. Strona wskazała, że brak cen

jednostkowych spowodowany był zmianą stawek VAT od 2 kwietnia 2024 r. oraz nowymi dostawami. Zaznaczyła również, że braki zostały uzupełnione 11 kwietnia br. W związku z powyższym strona, zwróciła się z prośbą o pozytywne rozpatrzenie sprawy.

Pismem z 28 czerwca 2024 r., Prezes UOKiK powiadomił strony o przysługującym im prawie do czynnego udziału w każdym stadium postępowaniu, w tym do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zawiadomienie to doręczono stronom w dniu 3 lipca 2024 r. Strony nie skorzystały z przysługujących im uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony postępowania jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 312), zwanej dalej „ustawą o Inspekcji Handlowej”, w postępowaniu administracyjnym w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji Handlowej organem właściwym jest wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej. Organem wyższego stopnia jest Prezes UOKiK.

Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Według art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (lub usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Jak wynika z definicji zawartych w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, przez cenę należy rozumieć wartość wyrażoną w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę (inaczej cenę sprzedaży), zaś przez cenę jednostkową towaru (lub usługi) - cenę ustaloną za jednostkę określonego towaru (lub określonej usługi), których ilość lub liczba są wyrażone w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach.

Na podstawie delegacji zawartej w art. 6 ust. 6 ustawy o informowaniu o cenach, sposób uwidaczniania cen towarów i usług doprecyzowano w rozporządzeniu.

Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, cenę, cenę jednostkową lub informację o obniżonej cenie uwidacznia się na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy cena, cena jednostkowa lub informacja o obniżonej cenie, w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów. Jak

stanowi § 3 ust. 2 tego rozporządzenia, cenę, cenę jednostkową lub informację o obniżonej cenie uwidacznia się w szczególności:

- 1) na wywieszce, która może mieć formę wyświetlacza elektronicznego;
- 2) w cenniku;
- 3) w katalogu;
- 4) na obwolucie;
- 5) w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu.

Cena jednostkowa, jak wynika z § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, dotyczy odpowiednio ceny za:

- 1) litr lub metr sześcienny - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według objętości;
- 2) kilogram lub tonę - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według masy;
- 3) metr - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według długości;
- 4) metr kwadratowy - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według powierzchni;
- 5) sztukę - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży na sztuki.

Obowiązek uwidaczniania ceny jednostkowej ma charakter bezwzględnie obowiązujący za wyjątkiem wyłączenia w zakresie produktów wymienionych w § 7 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, wojewódzki inspektor IH nakłada na niego, w drodze decyzji, karę pieniężną do wysokości 20 000 zł. Jednocześnie w myśl art. 6 ust. 3 tej ustawy, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej wojewódzki inspektor IH uwzględnia:

- 1) stopień naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia tych obowiązków;
- 2) dotychczasową działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, przez tego przedsiębiorcę oraz uzyskane przez przedsiębiorcę korzyści majątkowe lub straty w związku z naruszeniem tych obowiązków;
- 3) wielkość obrotów i przychodu przedsiębiorcy;
- 4) sankcje nałożone na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich UE w sprawach transgranicznych, jeżeli informacje o takich sankcjach są dostępne w ramach mechanizmu ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.Urz. UE L 345 z 27.12.2017, str. 1, ze zm.).

Przepisy ustawy o informowaniu o cenach nie regulują kwestii odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej lub udzielenia pouczenia, w związku z czym stosownie do art. 189a § 2 Kpa, zastosowanie mają w tym zakresie przepisy art. 189f Kpa.

Zgodnie z art. 189f § 1 pkt 1 i 2 Kpa, organ administracji publicznej, w drodze decyzji, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli: waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa lub za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej lub została ona prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

W niniejszej sprawie, w toku kontroli przeprowadzonej w sklepie należącym do stron stwierdzono, że w przypadku 25 rodzajów towarów, dla których istniał obowiązek podania ceny jednostkowej nie zostały uwidocznione ich ceny jednostkowe (na 279 objętych kontrolą). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Małopolski WIIH nałożył w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości 800 zł (słownie: osiemset złotych) solidarnie na przedsiębiorców, to jest na podmiot, który nie dopełnił powyższego obowiązku.

Odwołując się od decyzji jedna ze stron wniosła o odstąpienie od nałożenia kary finansowej. Podkreśliła, że nieprawidłowości wystąpiły jedynie dla ok. 9% towarów i zostały natychmiast uzupełnione. Strona zaznaczyła, że jej sklep jest małym osiedlowym punktem prowadzonym od 1991 r. Wskazała, że brak cen jednostkowych spowodowany był zmianą stawek VAT od 2 kwietnia 2024 r. oraz nowymi dostawami. W jej opinii strony wysokość kary jest zbyt wysoka do stwierdzonych nieprawidłowości. Stwierdziła także, że z uwagi na trudną sytuację na rynku zmuszona została zakończyć działalność.

Odnosząc się do argumentów strony przedstawionych w odwołaniu, Prezesa UOKiK wskazuje że zaskarżoną decyzję wydano na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, w sprawie wymierzenia stronie kary pieniężnej w wysokości 800 zł, w związku z ustaleniami kontroli, których strona nie kwestionowała, a które w sposób jednoznaczny wskazują na niewykonanie obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 4 ust. 1 tej ustawy w związku z § 3 i § 4 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Naruszenie tego obowiązku polegało na braku w miejscu sprzedaży detalicznej cen jednostkowych. Stosownie do treści art. 6 ust. 1 tej ustawy, jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1, wojewódzki inspektor IH nakłada na niego karę pieniężną w granicach określonych w tym przepisie, tj. w wysokości do 20 000 zł. Przepisy te w sposób niewymagających dodatkowych założeń i wykładni nakazują właściwemu organowi IH wymierzyć karę pieniężną podmiotowi, który nie wykonuje obowiązków ustawowych, choćby naruszenie prawa miało charakter jednostkowy i stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości zostały usunięte. Dowiedzenie zatem, że określony podmiot nie wykonał powyższych obowiązków powoduje konieczność

nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 29 sierpnia 2019 r. o sygn. akt VI SA/Wa 805/19).

Należy podkreślić, że odpowiedzialność określona w art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą naruszenia prawa, w tym przypadku art. 4 ust. 1 tej ustawy. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok NSA z dnia 8 października 2010 r. o sygn. akt II OSK 1079/12). Oznacza to, że wystarczającą przesłanką do przypisania tej odpowiedzialności jest samo stwierdzenie niewykonania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków, bez względu na winę (umyślną czy nieumyślną) oraz przyczyny powstania naruszenia. W świetle powyższego, bez znaczenia pozostają okoliczności, w wyniku których doszło do naruszenia prawa, czy też działania naprawcze podjęte w trakcie kontroli i będące jej efektem, gdyż karę pieniężną wymierza się za samo naruszenie prawa.

Prezes UOKiK przypomina, że funkcją ceny jednostkowej jest umożliwienie konsumentom porównania cen towarów w sposób optymalny na podstawie prostych kalkulacji, bez konieczności przeprowadzania skomplikowanych działań matematycznych. Stąd też, oprócz ceny za towar na wywieszce cenowej, w miejscu sprzedaży detalicznej musi się na niej znaleźć także cena jednostkowa, a więc przeliczenie na odpowiednią jednostkę miary (litr, kilogram, sztuka). Konieczność informowania o cenie jednostkowej to przede wszystkim zabezpieczenie interesów konsumentów, którzy mogą nie tylko porównać ceny takich samych lub podobnych towarów w miejscu sprzedaży, ale także mogą faktycznie stwierdzić, czy podana cena jednostkowa (za litr, kilogram, sztukę) jest niska czy wysoka i podjąć decyzję o zawarciu umowy sprzedaży w innym sklepie. Brak uwidocznienia ceny jednostkowej narusza prawa konsumentów do wyczerpującej informacji, a tym samym ogranicza ich możliwość świadomego, najkorzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru towaru, co prowadzi do zagrożenia ich interesów. Nie ma przy tym znaczenia wielkość oraz charakter sklepu (mały osiedlowy, wielkopowierzchniowy, samoobsługowy czy prowadzący sprzedaż tradycyjną) bowiem obowiązujące przepisy dotyczą każdego z nich.

Strony, jako profesjonaliści na rynku, prowadzący działalność gospodarczą od 1991 r., co przedsiębiorca sam zaznaczył w odwołaniu, mieli obowiązek znać i stosować się do przepisów prawa. Byli zobowiązani uwidocznić w sklepie informacje o cenach oraz cenach jednostkowych towarów w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie strony nie wykonały powyższych obowiązków w zakresie uwidaczniania cen jednostkowych dla 25 partii towarów oferowanych do sprzedaży (spośród 279 skontrolowanych), co stanowiło wystarczającą przesłankę do przypisania im odpowiedzialności z tego tytułu oraz nałożenia na nią kary pieniężnej na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach.

W niniejszej sprawie, Małopolski WIIH był uprawniony do wymierzenia stronom kary pieniężnej w granicach przewidzianych ustawowo, tj. w wysokości do 20 000 zł. Stronom, w drodze zaskarżonej decyzji, po uwzględnieniu przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 3

ustawy o informowaniu o cenach, wymierzono solidarnie karę pieniężną w wysokości 800 zł, która stanowi zaledwie 4% górnego wymiaru kary.

Biorąc pod uwagę, że jeden z przedsiębiorców zakwestionował wysokość wymierzonej im kary pieniężnej, twierdząc, że jest zbyt wysoka w stosunku do stwierdzonych nieprawidłowości, Prezes UOKiK dokonał ponownej analizy ustaleń w tym zakresie i na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego uznał, że organ pierwszej instancji prawidłowo ocenił poszczególne przestanki, mające wpływ na wymiar tej kary.

Oceniając stopień naruszenia obowiązków, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia tych obowiązków, organ pierwszej instancji zasadnie zakwalifikował czyn stron jako istotne naruszenie obowiązków. Należy zgodzić się ze stanowiskiem organu pierwszej instancji, że stwierdzone nieprawidłowości, wskazujące na naruszenie przepisów art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach w związku z § 3 i § 4 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, polegające na braku uwidocznienia w sklepie cen jednostkowych, dotyczyły 25 partii towarów oferowanych do sprzedaży (tj. zakwestionowano ok. 9% partii ogółem zbadanych). Prezes UOKiK wskazuje, że cena jednostkowa jest jednym z podstawowych kryteriów obiektywnej informacji o wartości towaru wyrażonej w jednostkach pieniężnych, zwłaszcza w kontekście porównania jej z takimi wartościami innych towarów - podobnych pod względem przeznaczenia, lecz o odmiennych cechach, np. co do marki, producenta, ilości, składu, wzornictwa, itp. Strony nie uwidaczniając cen jednostkowych przy towarach uniemożliwiały kupującym porównanie cen towarów z cenami towarów podobnych, lecz o innej masie, objętości, a przez to utrudniły kupującym dokonanie optymalnego i właściwego dla nich wyboru towaru, naruszając ich interesy ekonomiczne oraz prawo do rzetelnej informacji o cenie. Dlatego jasna i rzetelna informacja o cenie jednostkowej oraz możliwość porównania cen wielu towarów, ma istotne znaczenie z punktu widzenia praw i interesów konsumenta. Nadto wskazać należy, że wszczęcie kontroli, w ramach której stwierdzono nieprawidłowości, poprzedzone zostało skierowaniem do stron zawiadomienia z 27 marca 2024 r. znak WN.8361.169.2024, zawierające m.in. informację o zakresie przedmiotowym kontroli. Tym samym, w ocenie Prezesa UOKiK, organ pierwszej instancji słusznie uznał, że charakter i waga naruszenia obowiązków były istotne i z pewnością nie mogły zostać uznane za znikome. Na podstawie oświadczenia jednego z przedsiębiorców, stanowiącego załącznik do protokołu kontroli, ustalono, że czas trwania naruszenia stwierdzonego 11 kwietnia 2024 r. rozpoczął się 2 kwietnia 2024 r., zaś skończył się w momencie ich usunięcia w toku kontroli.

Oceniając dotychczasową działalność przedsiębiorców, w tym podjęte przez nich działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów oraz uzyskane korzyści majątkowe lub straty wynikające z naruszenia tych obowiązków, organ pierwszej instancji zasadnie wziął pod uwagę, że w stosunku do strony nie stwierdzono wcześniej naruszenia obowiązków ustawowych. Jednocześnie nie pominął faktu, że w toku kontroli

strony podjęły dobrowolne działania naprawcze i uwidoczniły brakujące informacje o cenach jednostkowych w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.

Uwzględniając pozostałe dwie przesłanki wymiaru kary, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy o informowaniu o cenach, Małopolski WIH prawidłowo uwzględnił informację o wielkości przychodów stron, o ich przynależności do grupy mikroprzedsiębiorców w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1 Prawa przedsiębiorców, a także fakt że kontrola nie miała charakteru transgranicznego wobec czego przesłanka nie znajduje zastosowania.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Prezesa UOKiK, organ pierwszej instancji zasadnie uznał, że strona dopuściła się naruszenia obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach w związku z § 3 i § 4 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, w stopniu uzasadniającym wymierzenie jej kary pieniężnej, na podstawie art. 6 ust. 1 tej ustawy, zaś opisane powyżej, jak również w treści zaskarżonej decyzji, ustalenia kontroli i przesłanki, jakimi kierował się Małopolski WIH przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, nie dawały podstaw do jej obniżenia lub anulowania. W opinii Prezesa UOKiK, wysokość kary pieniężnej ustalona na poziomie 800 zł przy maksymalnej wysokości 20 000 zł, jest kwotą optymalną i adekwatną do wagi naruszenia prawa. Wymiar kary uwzględnia przede wszystkim fakt naruszenia praw i interesów konsumentów, którzy zostali pozbawieni informacji o cenach jednostkowych w odniesieniu 9% skontrolowanych towarów.

Jednocześnie Prezes UOKiK wskazuje, że kara pieniężna powinna odpowiadać wymaganiom określonym w art. 8 dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom, dalej dyrektywa 98/6/WE, co oznacza, że musi być ona skuteczna, proporcjonalna i odstrasżająca (por. wyroki NSA z dnia 23 maja 2012 r. o sygn. akt II GSK 684/11 oraz z dnia 19 grudnia 2012 r. o sygn. akt II GSK 1823/11). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem mającym na celu niedopuszczenie do powstania tych samych lub podobnych nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, czyli właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były wyłącznie towary opatrzone informacjami o cenie i cenie jednostkowej, jak również powinna być ona możliwie najmniej uciążliwa. Wszystkie te cele winny być łącznie spełnione, co też miało miejsce w niniejszej sprawie.

W opinii Prezesa UOKiK, wymierzona stronom kara pieniężna w wysokości 800 zł jest kwotą optymalną i wystarczającą do spełnienia jej celów.

Odnosząc się do argumentu strony, że z uwagi na trudną sytuację na rynku zmuszona została zakończyć działalność, Prezes UOKiK pragnie w tym miejscu zwrócić również uwagę, że sytuacja ekonomiczna przedsiębiorcy czy koszty prowadzenia działalności gospodarczej nie są ustawowymi kryteriami mającymi wpływ na ustalenie wysokości kary pieniężnej.

Wskazać należy też, że to sam przedsiębiorca decyduje o organizacji pracy w przedsiębiorstwie pozostającym pod jego kontrolą i za nią odpowiada. Zmiana stawek VAT nie może stanowić wytłumaczenia braku cen jednostkowych stwierdzonych podczas kontroli, ponieważ zmiana nastąpiła od 2 kwietnia 2024 r., a zapowiedziana kontrola miała miejsce dopiero w dniu 8 kwietnia br. Ponadto nie ulega wątpliwości, że niedociągnięcia przedsiębiorcy nie mogą odbywać się ze szkodą dla konsumenta i w żadnym wypadku nie stanowią okoliczności łagodzącej dla stwierdzonych w toku kontroli naruszeń prawa.

W powyższej sprawie bezspornie udowodnione zostało, że strony nie wypełniły ciążącego na nich wynikającego z art. 4 ust. 1 obowiązku uwidocznienia cen jednostkowych. Tym samym na Małopolskim WIIH ciążył obowiązek przeprowadzenia postępowania w tym zakresie i wydania decyzji administracyjnej.

Zdaniem Prezesa UOKiK w przedmiotowej sprawie okoliczności i waga naruszenia prawa nie budzą wątpliwości co do istnienia przesłanek faktycznych uzasadniających nałożenie kary pieniężnej.

Prezes UOKiK podziela także stanowisko organu pierwszej instancji, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do zastosowania art. 189f § 1 pkt 1 Kpa, tj. odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu. Przepis ten przewiduje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ administracji publicznej mógł odstąpić od nałożenia kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa przez stronę. Faktem jest, że w niniejszej sprawie strony podjęły dobrowolne działania naprawcze, poprzez uzupełnianie brakujących cen jednostkowych w sklepie, co oznacza, że przesłanka zaprzestania naruszania prawa została spełniona. Znamienny jest także fakt, że kontrola ta została przeprowadzona za uprzednim skierowaniem do stron zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, gdzie zamieszczono informacje o zakresie przedmiotowym kontroli i planowanym terminie jej przeprowadzenia, a więc strony miały czas i możliwość odpowiedniego przygotowania się do takiej kontroli. Jednakże co istotne, w trakcie kontroli ustalono, iż konsumenci zostali pozbawieni informacji o cenach jednostkowych dla 25 partii towarów oferowanych do sprzedaży, co stanowiło 9% objętych kontrolą towarów. Trudno zatem uznać, iż waga naruszenia była znikoma. Ponownie należy wskazać, że strony nie przestrzegając obowiązku uwidocznienia cen jednostkowych naruszyły prawo konsumenta do wyczerpującej informacji, a tym samym ograniczyły jego możliwości świadomego, najkorzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru, co prowadzi do zagrożenia jego interesów. Prezes UOKiK przypomina, że obowiązujące przepisy, tj.: ustawa o informowaniu o cenach oraz rozporządzenie w sprawie uwidoczniania cen - wynikające wprost z unijnej dyrektywy 98/6/WE obligują przedsiębiorcę (sprzedającego) do wyliczenia i uwidocznienia ceny jednostkowej. Wszystkie te akty prawne rozróżniają pojęcie ceny i ceny jednostkowej. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2

ustawy o informowaniu o cenach cena jednostkowa oznacza cenę ustaloną za jednostkę określonego towaru, którego ilość lub liczba jest wyrażona w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach. Ceny oraz ceny jednostkowe towaru powinny być uwidocznione w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Podkreślić należy, że uwidocznienie ceny jednostkowej produktu jest ustawowym obowiązkiem sprzedawcy, z którego są zwolnione wyłącznie produkty wskazane wprost w § 7 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Należy też wyjaśnić, że funkcją ceny jednostkowej jest umożliwienie konsumentom porównania cen produktów w sposób optymalny na podstawie prostych kalkulacji. Dlatego też oprócz ceny (za produkt) na wywieszce cenowej, w miejscu sprzedaży musi się również na niej znaleźć cena jednostkowa, a więc przeliczenie na odpowiednią jednostkę miary (litr, kilogram). Konieczność informowania o cenie jednostkowej to przede wszystkim zabezpieczenie interesów konsumentów, którzy mogą nie tylko porównać ceny takich samych lub podobnych produktów w miejscu sprzedaży lub u innych przedsiębiorców, ale także mogą faktycznie przekonać się czy podana cena jednostkowa (za litr, kilogram) jest niska czy wysoka i czy nie warto kupić większego opakowania lub zrobić zakupów w innym sklepie. Brak podania ceny jednostkowej narusza prawo konsumenta do wyczerpującej informacji, a tym samym ogranicza jego możliwości świadomego, najkorzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru, co prowadzi do zagrożenia jego interesów. Strony usunęły stwierdzone nieprawidłowości, a zatem zaprzestały naruszania prawa. Aby mówić o spełnieniu tej przesłanki muszą wystąpić jej obydwa elementy łącznie, tj. naruszenie jest znikome a strony zaprzestały jego naruszenia. W tym przypadku wystąpiła tylko druga z nich. Zatem, mając powyższe na uwadze Prezes UOKiK nie znajduje podstaw dla zastosowania art. 189f pkt § 1 pkt 1 Kpa.

W rozpatrywanej sprawie nie ziściła się również przesłanka obligatoryjnego odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu, o której mowa w art. 189f § 1 pkt 2 Kpa, gdyż na strony za to samo zachowanie prawomocną decyzją nie została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej, ani też strony nie zostały prawomocnie ukarane za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazane za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Prezes UOKiK zwraca uwagę, że naruszenie przepisów ustawy o informowaniu o cenach stanowi naruszenie o charakterze deliktu administracyjnego, które zagrożone jest karą pieniężną określoną w art. 6 tej ustawy, zaś do nałożenia tej kary uprawniony jest wyłącznie wojewódzki inspektor IH. Uwzględniając właściwość terytorialną, w stosunku do stron postępowania w sprawie wymierzenia takiej kary pieniężnej mogły być prowadzone wyłącznie przez Małopolskiego WIIH. Inny organ nie mógł na terenie podlegającym kognicji Małopolskiego WIIH nałożyć kary pieniężnej za to samo naruszenie, a tym samym należy przyjąć, że przepisy art. 189f § 1 pkt 2 Kpa nie mają zastosowania w omawianym przypadku. Jednocześnie należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie nie jest możliwe zastosowanie odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej na podstawie art. 189f § 2 Kpa,

który stanowi, że w przypadkach innych niż wymienione w § 1, jeżeli pozwoli to na spełnienie celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna, organ administracji publicznej, w drodze postanowienia, może wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających: usunięcie naruszenia prawa lub powiadomienie właściwych podmiotów o stwierdzonym naruszeniu prawa, określając termin i sposób powiadomienia. Zgodnie z art. 189f § 3 Kpa, organ administracji publicznej w przypadkach, o których mowa w § 2, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli strony przedstawiły dowody, potwierdzające wykonanie postanowienia. Prezes UOKiK wskazuje, że w trakcie kontroli strony podjęły dobrowolne działania naprawcze zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w związku z czym organ pierwszej instancji nie musiał wydawać postanowienia, aby wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających podjęcie takich działań. Jednocześnie rodzaj naruszenia nie wiązał się z koniecznością powiadomienia o nim właściwych podmiotów. W ocenie Prezesa UOKiK, samo usunięcie naruszenia prawa nie jest wystarczające i nie pozwoli na spełnienie celów administracyjnej kary pieniężnej nakładanej na podstawie ustawy o informowaniu o cenach, która pełni nie tylko funkcję dyscyplinująco-represyjną, ale także i prewencyjną, mającą zapewnić wysoki poziom ochrony interesów konsumentów i zapobiec tym samym lub podobnym naruszeniom w przyszłości. Należy zatem przyjąć, że zastosowanie art. 189f § 2 i 3 Kpa w omawianym przypadku byłoby bezcelowe.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w przedstawionym stanie faktycznym, wymierzenie stronie kary pieniężnej, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jak również ustalenie jej wysokości, było prawidłowe i zgodne z prawem.

Wobec powyższego, zawarty w odwołaniu wniosek jednej ze stron o odstąpienie od wymierzania kary finansowej, należy uznać za niezasadny, zarówno w świetle ustaleń opisanej kontroli, jak i obowiązujących przepisów prawa w zakresie nakładania kary pieniężnej. Stąd też, postępowanie organu pierwszej instancji w tym zakresie należy uznać za prawidłowe, zaś zaskarżoną decyzję utrzymać w mocy.

Niezależnie od powyższego, Prezes UOKiK informuje, że kwestia sytuacji materialnej stron może zostać uwzględniona dopiero po uprawomocnieniu się niniejszej decyzji, po ewentualnym zastosowaniu ulg w opłacaniu należności publicznoprawnej, jaką jest wymierzona kara pieniężna. Organ drugiej instancji nie ma podstaw do obniżenia wysokości czy odstąpienia od wymierzania kary pieniężnej z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną przedsiębiorcy, jeżeli stan faktyczny wprost uzasadnia nałożenie kary w określonym wymiarze przez Małopolskiego WIiH.

Prezes UOKiK informuje, że w myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.), który zgodnie z odesłaniem wskazanym w art. 8 ustawy o informowaniu o cenach, znajdzie zastosowanie w niniejszym przypadku, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem stron lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności kary lub rozłożyć jej zapłatę na raty;
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji;
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Krakowie w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa UOKiK, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10 000 zł - 4% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10 000 zł do 50 000 zł - 3% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50 000 zł do 100 000 zł - 2% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1 500 zł;
 - 4) ponad 100 000 zł - 1% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2 000 zł i nie więcej niż 100 000 zł.
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji Prezesa UOKiK skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.
4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.).

Podstawa prawna pouczenia:

Art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2023 r. poz. 1634, ze zm.); § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2021 r. poz. 535); art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 168).

z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej